

Η σύμβαση της εταιρίας δημιουργεί ενοχική σχέση μεταξύ των εταίρων. Δεν δημιουργεί όμως και ξεχωριστό νομικό πρόσωπο.

Β. Εμπορικές εταιρίες

1. Γενικά – έννοια και διάκριση 2017

Α) Ενώ στις αστικές εταιρίες ισχύει η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και επομένως οι εταίροι μπορούν να καταρτίσουν οποιαδήποτε αστική εταιρία και με οποιοδήποτε περιεχόμενο, στις εμπορικές συναλλαγές οι εταιρικοί τύποι είναι περιορισμένοι. Το εμπορικό δίκαιο αναγνωρίζει τους ακόλουθους τύπους εταιριών, μεταξύ των οποίων αυτός που επιθυμεί να ασκήσει εμπόριο θα πρέπει να επιλέξει: α) Την αφανή ή συμμετοχική εταιρία, β) την ομόρρυθμη εταιρία, γ) την ετερόρρυθμη εταιρία, δ) την ανώνυμη εταιρία, ε) την εταιρία περιορισμένης ευθύνης, στ) το συνεταιρισμό ή συνεργατική εταιρία, ζ) τη συμπλοιοκτησία και η) τη ναυτική εταιρία. Όλες οι εταιρίες αυτές, εκτός από την αφανή και τη συμπλοιοκτησία, αποτελούν νομικά πρόσωπα.

Οι πιο πάνω εταιρίες μπορούν να αποκτήσουν εμπορική ιδιότητα κατά το ουσιαστικό ή κατά το τυπικό σύστημα. Κατά το ουσιαστικό σύστημα εμπορική είναι η εταιρία εκείνη που έχει εμπορικό σκοπό, δηλαδή σκοπό που συνίσταται στην άσκηση εμπορικής δραστηριότητας. Η συνδρομή του ουσιαστικού αυτού κριτηρίου αφορά τις προσωπικές εταιρίες (γι' αυτές βλ. αμέσως παρακάτω).

Κατά το τυπικό σύστημα μια εταιρία γίνεται εμπορική αν περιβληθεί ορισμένο τύπο ανεξάρτητα από τον σκοπό που επιδιώκει. Κατά το τυπικό κριτήριο εμπορικές εταιρίες είναι η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης και ο συνεταιρισμός (βλ. και πιο πάνω σελ. 159).

Β) **Διάκριση.** Οι πιο πάνω εταιρίες διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, δηλαδή σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Οι προσωπικές εταιρίες βασίζονται στο πρόσωπο των εταίρων και την περιουσιακή κατάστασή τους. Δεν αρκεί η εκ μέρους των εταίρων καταβολή της εισφοράς αλλά απαιτείται κατά κανόνα και διαρκής συνεργασία τους. Με άλλα λόγια στις εταιρίες αυτές βαρύνει το προσωπικό στοιχείο. Λόγω της στενής αυτής προσωπικής σχέσης δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των εταιρικών μερίδων χωρίς τη συναίνεση όλων των εταίρων. Επίσης ο θάνατος ή η απαγόρευση ενός συνεταιίρου επιφέρει τη λύση της εταιρίας, εκτός αν ορίστηκε διαφορετικά στο καταστατικό της εταιρίας. Τέλος, επιτρέπεται η προσωπική εργασία των συνεταιίρων και το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε μερίδια και όχι μετοχές.

Προσωπικές εταιρίες είναι η ομόρρυθμη εμπορική εταιρία, η ετερόρρυθμη εμπορική εταιρία και η αφανής εταιρία. Επίσης προσωπικές είναι οι εταιρίες του αστικού κώδικα (βλ. πιο πάνω).

370/14 / 50

2017

Στις **κεφαλαιουχικές** εταιρίες σπουδαίο ρόλο παίζει όχι η προσωπικότητα των εταίρων αλλά το κεφάλαιο. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εταιριών αυτών είναι ο μεγάλος αριθμός των εταίρων, η ανάληψη της διοίκησης της εταιρίας από ιδιαίτερα όργανα (διοικητικό συμβούλιο κ.λπ.), κ.α. Κεφαλαιουχικές εταιρίες είναι η ανώνυμη εταιρία και η εταιρία περιορισμένης ευθύνης.

Πιο κάτω αναλύονται οι σπουδαιότερες προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρίες.

2. Προσωπικές Εταιρίες

A) Ομόρρυθμη Εμπορική Εταιρία (Ο.Ε.Ε.)

1) Έννοια – Χαρακτηριστικά. **Ομόρρυθμη Εταιρία (Ο.Ε.)** είναι η εταιρία που έχει νομική προσωπικότητα, στην οποία όλοι οι εταίροι ευθύνονται για τις εταιρικές υποχρεώσεις μαζί με την εταιρία σε ολόκληρο και απεριόριστα.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της Ο.Ε. είναι η εταιρική επωνυμία και η ευθύνη σε ολόκληρο και απεριόριστα των εταίρων.

Επωνυμία είναι το όνομα με το οποίο εμφανίζεται η εταιρία στις συναλλαγές. Η επωνυμία μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή. Η ρητή επωνυμία, που την επιβάλλει ο νόμος, αποτελείται από το όνομα ενός τουλάχιστον εταίρου και από προσθήκη που υποδηλώνει την ύπαρξη της εταιρίας. Συνήθως όταν η επωνυμία περιλαμβάνει μόνο το όνομα ενός εταίρου, η έλλειψη των ονομάτων των υπόλοιπων εταίρων καλύπτονται με τις φράσεις «και Σία, και Συντροφιά». Έτσι λ.χ. η επωνυμία της Ο.Ε. μπορεί να είναι «Ν. Ποριώτης και Υιοί», «Ε. Βουτούλης και Αδελφοί», «Κ. Μαρμουτέλιας και Συντροφιά ή Σία» κ.λπ. Όταν η εταιρική σύμβαση δεν περιέχει ρητή συμφωνία για ορισμένη επωνυμία τότε, κατά το νόμο, πρέπει να θεωρηθεί ότι επωνυμία είναι το σύνολο των ονομάτων των εταίρων (σιωπηρή επωνυμία).

Η **ευθύνη σε ολόκληρο** έχει την έννοια ότι κάθε εταίρος ευθύνεται για ολόκληρο το ποσό που οφείλεται και όχι για μέρος του (αλληλέγγυα ευθύνη). Οι ομόρρυθμοι εταίροι ενέχονται μαζί με το νομικό πρόσωπο της εταιρίας όχι σύμμετρα αλλά σε ολόκληρο, δηλαδή κάθε δανειστής της εταιρίας μπορεί να απαιτήσει ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό από κάθε ομόρρυθμο εταίρο ή από την εταιρία. Π.χ. η Ο.Ε. «Γρηγ. Σγουμπάς και Σία» που έχει τρεις ομόρρυθμους εταίρους οφείλει στον Α 100.000 ευρώ. Ο Α μπορεί να ζητήσει ολόκληρο το ποσό (δηλαδή τις 100.000 ευρώ) είτε από την εταιρία είτε από κάθε εταίρο. Φυσικά ο Α μια φορά θα ικανοποιηθεί. Δηλαδή αν το οφειλόμενο ποσό καταβληθεί από την εταιρία, ο Α δεν μπορεί να το ζητήσει και από τους εταίρους.

Οι ομόρρυθμοι εταίροι, εκτός από την ευθύνη σε ολόκληρο, ευθύνονται και **απεριόριστα**, δηλαδή ενέχονται με ολόκληρη την περιουσία τους και όχι με ορισμένο ποσό (π.χ. μέχρι την εισφορά τους). Έτσι στο προηγούμενο παράδειγμα η

εταιρία και καθένας από τους τρεις εταίρους ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους και όχι με ορισμένο ποσό.

Ο εταίρος (συνοφειλέτης) που θα καταβάλει το οφειλόμενο ποσό μπορεί να στραφεί κατά των υπολοίπων εταίρων και να ζητήσει, κατά το λόγο της συμμετοχής τους στην Ο.Ε., την καταβολή μέρους του χρέους (δικαίωμα αναγωγής).

2) Διατυπώσεις για την ίδρυση της Ο.Ε. Για την ίδρυση μιας ομόρρυθμης εταιρίας απαιτείται να συντρέχουν ορισμένες ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις:

Οι **ουσιαστικές προϋποθέσεις** είναι οι ακόλουθες: 2ο ~~17~~

α) Ικανότητα συμμετοχής. Η συμμετοχή του εταίρου σε εμπορική ομόρρυθμη εταιρία προσδίδει σ' αυτόν την εμπορική ιδιότητα. Για το λόγο αυτό ικανός για να γίνει ομόρρυθμος εταίρος είναι εκείνος που είναι ικανός να αποκτήσει την εμπορική ιδιότητα, δηλαδή να γίνει έμπορος (για το ποιος είναι έμπορος βλ. πιο πάνω). Ο ανήλικος για να γίνει ομόρρυθμος εταίρος πρέπει να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και να έχει άδεια άσκησης εμπορικού επαγγέλματος.

β) Εταιρική σύμβαση.

Η εταιρική σύμβαση ή καταστατικό ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ των εταίρων. Τη βάση πάνω στην οποία θεμελιώνονται όλες οι προσωπικές εταιρίες, επομένως και η ομόρρυθμη, αποτελεί η σύμβαση εταιρίας του Αστικού Κώδικα (άρθρ. 741).

γ) Κοινός θεμιτός σκοπός.

Η ομόρρυθμη εταιρία πρέπει να έχει σκοπό που αναγνωρίζεται από το νόμο ή την ηθική, λ.χ. είναι άκυρη η εταιρία που έχει ως σκοπό την εμπορία κοκαΐνης. (Για τον κοινό σκοπό βλ. πιο πάνω).

δ) Εισφορά. Η εισφορά της ομόρρυθμης εταιρίας συνίσταται σε πράγματα (π.χ. έπιπλα, αυτοκίνητο κ.λπ.), σε χρήματα και, τέλος, σε προσωπική εργασία. Π.χ. οι Α, Β και Γ συστήνουν μια Ο.Ε. και ο Α εισφέρει το αυτοκίνητό του, ο Β 30.000 ευρώ και ο Γ την προσωπική του εργασία.

Τυπικές προϋποθέσεις. Εκτός από τις πιο πάνω ουσιαστικές προϋποθέσεις, απαιτούνται για την ίδρυση της εταιρίας και οι ακόλουθες τυπικές προϋποθέσεις.

α) Έγγραφο. Το έγγραφο, που αποτελεί το καταστατικό της εταιρίας, περιλαμβάνει τους όρους λειτουργίας της εταιρίας και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων. Ειδικότερα το καταστατικό της εταιρίας θα πρέπει να αναφέρει την επωνυμία της, την έδρα, το σκοπό και το ονόματα των εταίρων. Το έγγραφο (καταστατικό) μπορεί να είναι δημόσιο (συμβολαιογραφικό) ή ιδιωτικό. Κατά κανόνα για την ίδρυση της Ο.Ε. αρκεί το ιδιωτικό έγγραφο. Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις, όπως λ.χ. όταν στην εταιρία εισφέρεται ακίνητο, απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.

β) Διατυπώσεις δημοσιότητας. Στο πρωτοδικείο της περιοχής της έδρας της εταιρίας δημοσιεύεται ολόκληρη η περίληψη του καταστατικού. Η δημοσίευση περιλαμβάνει την καταχώρηση σε βιβλίο που τηρείται ειδικά για τις εταιρίες και

την τοιχοκόλληση της περίληψης στο ακροατήριό του. Στην πράξη η τοιχοκόλληση αυτή παραλείπεται. Από τη στιγμή της καταχώρισης στο βιβλίο των εταιριών επέρχεται η ίδρυση της εταιρίας και η απόκτηση νομικής προσωπικότητας.

Αν δεν τηρηθούν οι πιο πάνω τυπικές προϋποθέσεις επέρχεται ακυρότητα της εταιρίας. Η ακυρότητα αυτή είναι σχετική δηλαδή προτείνεται κατά των συνεταίρων και όχι από τους συνεταίρους. Έτσι, την ακυρότητα μπορούν να την επικαλεστούν μόνο οι τρίτοι, χάριν των οποίων επιβάλλεται άλλωστε η δημοσιότητα.

3) Υποχρεώσεις και δικαιώματα των εταίρων.

Τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εταίρων ως μελών της ομόρρυθμης εταιρίας ορίζει ο νόμος (εμπορικός νόμος και αστικός κώδικας). Ειδικότερα:

Υποχρεώσεις των εταίρων: α) Υποχρέωση για καταβολή της εισφοράς. Κάθε εταίρος έχει υποχρέωση να καταβάλει την εισφοράν του η οποία μπορεί να συνίσταται, όπως λέχθηκε πιο πάνω, σε χρήματα, πράγματα, προσωπική εργασία και σε κάθε άλλη παροχή. Σε περίπτωση υπερημερίας ή αδυναμίας εταίρου για καταβολή της εισφοράς είναι δυνατή η καταγγελία της εταιρίας. Αν δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά ο εταίρος δεν έχει υποχρέωση σε αύξηση της εισφοράς του. β) Απαγόρευση ανταγωνισμού. Οι εταίροι έχουν υποχρέωση να μην ασκούν επιχείρηση όμοια με εκείνη της εταιρίας. γ) Συμμετοχή στην επίτευξη του σκοπού της εταιρίας. Κάθε εταίρος έχει υποχρέωση να μετέχει ενεργά στη διεξαγωγή των έργων της εταιρίας και την εκπλήρωση του σκοπού της και να προσφέρει σ' αυτή τις υπηρεσίες του. Στο καταστατικό όμως μπορεί να οριστεί το αντίθετο, δηλαδή κάποιος εταίρος να μην έχει τέτοια υποχρέωση. δ) Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης (γι' αυτή βλ. αμέσως πιο κάτω).

Δικαιώματα των εταίρων. Τα δικαιώματα αυτά είναι προσωπικά και περιουσιακά. Τα σπουδαιότερα προσωπικά δικαιώματα είναι τα ακόλουθα: α) Δικαίωμα ελέγχου. Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση αυτοπροσώπως των εταιρικών υποθέσεων, να εξετάζει το βιβλίο και τα έγγραφα. β) Δικαιώματα ψήφου. Για κάθε πράξη της εταιρίας απαιτείται η συναίνεση όλων των εταίρων (ομοφωνία). Μπορεί όμως να συμφωνηθεί στο καταστατικό διαφορετικά, δηλαδή ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. γ) Δικαίωμα λογοδοσίας. Οι εταίροι έχουν δικαίωμα να ζητήσουν λογοδοσία από το διαχειριστή ο οποίος διεκπεραιώνει τις εταιρικές υποθέσεις. δ) Δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης (βλ. γι' αυτό αμέσως πιο κάτω).

Τα σπουδαιότερα περιουσιακά δικαιώματα είναι τα ακόλουθα:

α) Δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη. Τα κέρδη διανέμονται, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, στο τέλος κάθε χρόνου. Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα συμφωνία που αποκλείει τον εταίρο από τα κέρδη είναι άκυρη. β) Δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα αυτό που απομένει μετά την εξόφληση των

χρεών και την απόδοση των εισφορών διανέμεται στους εταίρους ανάλογα με τη μερίδα του καθενός στα κέρδη.

4) Διαχείριση και εκπροσώπηση.

Η **διαχείριση** περιλαμβάνει το σύνολο των ενεργειών με τις οποίες επιδιώκεται η πραγματοποίηση του σκοπού της εταιρίας. Για τη διαχείριση των υποθέσεων της εταιρίας, αρμόδιος είναι ο διαχειριστής. Ο διαχειριστής ορίζεται είτε με το καταστατικό (καταστατικός διαχειριστής), είτε με χωριστή πράξη, όπως λ.χ. απόφαση των εταίρων (κατ' εξουσιοδότηση διαχειριστής). Η διαχείριση μπορεί να είναι είτε συλλογική, όταν ασκείται από όλους τους εταίρους που ενεργούν από κοινού, είτε ατομική, όταν όλοι οι εταίροι είναι διαχειριστές αλλά καθένας μπορεί να ενεργεί μόνος του χωρίς τη σύμπραξη των υπόλοιπων. Όταν το καταστατικό της εταιρίας δεν ορίζει διαχειριστή ή όταν δεν έχει διοριστεί διαχειριστής με χωριστή πράξη των εταίρων, τότε, σύμφωνα με το νόμο, διαχειριστές είναι όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι της εταιρίας (νόμιμη διαχείριση). Ο διαχειριστής μπορεί να ενεργήσει κάθε πράξη που έχει σχέση με τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας. Μπορούν όμως να τεθούν περιορισμοί από το καταστατικό σχετικά με την επιχείρηση ή μη ορισμένων πράξεων από το διαχειριστή. Ο διαχειριστής δεν έχει δικαίωμα να υποκαταστήσει άλλο πρόσωπο για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, εκτός και αν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό ή εξαναγκαστεί από τις περιστάσεις ή αν συνηθίζεται η υποκατάσταση. Η διαχείριση λύεται σε περίπτωση λύσης της εταιρίας, οπότε περατώνεται και το έργο του διαχειριστή και αρχίζει το έργο του εκκαθαριστή, και σε περίπτωση παύσης του διαχειριστή. Η παύση αυτή επέρχεται είτε λόγω ανάκλησης, είτε λόγω παραίτησης, είτε, τέλος λόγω θανάτου του διαχειριστή. Η ανάκληση και η παραίτηση μπορούν να γίνουν μόνο για σπουδαίο λόγο, όπως λ.χ. για βαριά παράβαση των καθηκόντων του διαχειριστή. Οι διαχειριστές ευθύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και για ελαφρά αμέλεια. Αν οι διαχειριστές είναι περισσότεροι του ενός, τότε ευθύνονται σε ολόκληρο. Τέλος ο διαχειριστής έχει υποχρέωση σε λογοδοσία μετά το τέλος της διαχείρισης.

5) Λύση - εκκαθάριση

1) Η ομόρρυθμη εταιρία μπορεί να λυθεί για τους ακόλουθους λόγους: α) Πάροδος του χρόνου διάρκειας. Η εταιρία που συστήθηκε για ορισμένο χρόνο λύεται με την παρέλευση του χρόνου αυτού. Αν όμως η εταιρία με την πάροδο του χρόνου συνεχίζεται σιωπηρά τότε θεωρείται ότι ανανεώθηκε επ' άοριστον. β) Από τον σκοπό. Η εταιρία λύεται αυτοδίκαια αν πραγματοποιήθηκε ο σκοπός της ή κατέστη ανέφικτος λόγω ορισμένων πραγματικών ή νομικών λόγων, όπως λ.χ. έλλειψη χρημάτων κ.λπ. γ) Απόφαση των εταίρων. Η εταιρία μπορεί να λυθεί με απόφαση των εταίρων πριν περατωθεί, η διάρκειά της. Για τη λύση αυτή απαιτείται συμφωνία όλων των εταίρων. Μπορεί όμως το καταστατικό να προβλέπει δια-

φορετικά όπως λ.χ. λύση με απόφαση κατά πλειοψηφία των εταίρων. δ) Καταγγελία. Η εταιρία μπορεί να λυθεί με καταγγελία ενός ή περισσότερων εταίρων. Η καταγγελία είναι μονομερής δήλωση του εταίρου για λύση της εταιρίας που απευθύνεται σε όλους τους υπόλοιπους εταίρους. Αν η εταιρία είναι ορισμένου χρόνου, τότε η καταγγελία της εταιρίας επιφέρει τη λύση αν υπάρχει σπουδαίος λόγος όπως λ.χ. μακρά ασθένεια του εταίρου. ε) Θάνατος ή απαγόρευση του εταίρου. Ο θάνατος ή η απαγόρευση οποιουδήποτε εταίρου συνεπάγεται τη λύση της εταιρίας. Είναι δυνατόν όμως να συμφωνηθεί ότι η εταιρία σε περίπτωση θανάτου ή απαγόρευσης του ενός εταίρου θα συνεχίζεται μεταξύ των υπόλοιπων ή μεταξύ αυτών και των κληρονόμων του εταίρου. στ) Πτώχευση εταίρου. Τέλος η πτώχευση του εταίρου επιφέρει αυτοδίκαια τη λύση της εταιρίας.

Η λύση της εταιρίας δεν επιφέρει την περάτωση της εταιρίας. Μετά τη λύση της εταιρίας ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης προκειμένου να γίνει τακτοποίηση και διακανονισμός των περιουσιακών σχέσεων έναντι τρίτων και μεταξύ των εταίρων. Η νομική προσωπικότητα της εταιρίας συνεχίζεται και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης. Αν το καταστατικό δεν προβλέπει ποιος είναι ο εκκαθαριστής, τότε η εκκαθάριση διενεργείται από κοινού από όλους τους εταίρους. Ως προς τον τρόπο της εκκαθάρισης ο Αστικός Κώδικας ορίζει ότι: α) εξοφλούνται τα χρέη, αποδίδονται οι εταιρικές εισφορές και τέλος, μετατρέπεται σε χρήμα το ενεργητικό. Την εκκαθάριση ακολουθεί η διανομή της ενεργητικής περιουσίας που απομένει μετά την εξόφληση των χρεών και την απόδοση των εισφορών.

B) Ετερόρρυθμη εταιρία 2017

Ετερόρρυθμη εταιρία (Ε.Ε.) είναι η εταιρία που έχει νομική προσωπικότητα και στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται έναντι των εταιρικών δανειστών σε ολόκληρο και απεριόριστα και ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα.

Από τον ορισμό της Ε.Ε. συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Η ετερόρρυθμη εταιρία αποτελεί είδος της ομόρρυθμης.

β) Στην ετερόρρυθμη εταιρία υπάρχουν δύο ειδών εταίροι, δηλαδή εκείνοι (ένας ή περισσότεροι) που ευθύνονται σε ολόκληρο και απεριόριστα (δηλαδή οι ομόρρυθμοι εταίροι) και εκείνοι που ευθύνονται περιορισμένα (δηλαδή οι ετερόρρυθμοι εταίροι). Έτσι δεν μπορεί να υπάρχει ετερόρρυθμη εταιρία στην οποία όλοι να ευθύνονται σε ολόκληρο και απεριόριστα, γιατί τότε αυτή θα είναι ομόρρυθμη και όχι ετερόρρυθμη εταιρία. Επίσης δεν μπορεί να υπάρχει ετερόρρυθμη εταιρία όταν όλοι οι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα. Δηλαδή η ετερόρρυθμη εταιρία δεν μπορεί να αποτελείται μόνο από ετερόρρυθμους εταίρους, αλλά ένας ή περισσότεροι θα πρέπει να είναι ομόρρυθμοι εταίροι. Η συμμετοχή λοι-

πόν ετερόρρυθμων εταίρων που ευθύνονται περιορισμένα αποτελεί την κύρια διαφορά της ετερόρρυθμης από την ομόρρυθμη εταιρία.

Στην ετερόρρυθμη εταιρία, επειδή αποτελεί είδος ομόρρυθμης εταιρίας, εφαρμόζονται κατ' αρχήν οι διατάξεις που αφορούν την ομόρρυθμη εταιρία ιδιαίτερα όσον αφορά τους ομόρρυθμους εταίρους της. Υπάρχουν όμως κατ' εξαίρεση ορισμένες αποκλίσεις και ειδικότερα: α) Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ετερόρρυθμης εταιρίας είναι έμποροι, ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν γίνονται έμποροι μόνο από τη συμμετοχή τους στην ετερόρρυθμη εταιρία. β) Ο νόμος δεν επιτρέπει στην εταιρική επωνυμία να περιλαμβάνεται το όνομα ετερόρρυθμου εταίρου. Αν παρόλα αυτά τεθεί το όνομα του ετερόρρυθμου εταίρου στην επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρίας, τότε ο εταίρος αυτός θα ευθύνεται σε ολόκληρο και απεριόριστα, δηλαδή όπως ο ομόρρυθμος εταίρος. γ) Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει υποχρέωση να συνεισφέρει αυτό που υποσχέθηκε (όπως και ο ομόρρυθμος), αλλά για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του (περιορισμένα). δ) Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να κάνει καμιά πράξη διαχείρισης ή να εργαστεί στις υποθέσεις της εταιρίας. Αν παραβεί στην απαγόρευση αυτή τότε ευθύνεται σε ολόκληρο και απεριόριστα για όλα τα χρέη και τις υποχρεώσεις της εταιρίας.

Γ) Αφανής ή συμμετοχική εταιρία

Ο τύπος αυτός της προσωπικής εταιρίας επιλέγεται όταν κάποιος εταίρος δεν θέλει να εμφανιστεί ότι ασκεί εμπορία για διαφόρους λόγους ως λ.χ. επειδή υπάρχει ασυμβίβαστο (π.χ. είναι δικηγόρος, δημόσιος υπάλληλος κ.λπ.) ή δεν θέλει να εμφανιστεί ότι ανταγωνίζεται γνωστά του πρόσωπα κ.λπ.

Αφανής είναι η εταιρία στην οποία ο εταιρικός δεσμός μεταξύ των εταίρων καταλαμβάνει μόνο τις εσωτερικές σχέσεις τους ενώ προς τα έξω εμφανίζεται ένας (ή και περισσότεροι) εταίρος. Από τον ορισμό αυτό φαίνεται ότι στην αφανή εταιρία υπάρχουν δύο είδη εταίρων. Ο εμφανής εταίρος που ενεργεί προς τους τρίτους με το δικό του όνομα και ο αφανής εταίρος ο οποίος δεν φανερώνεται στους τρίτους. Δηλαδή η αφανής εταιρία δεν προβάλλεται στις συναλλαγές προς τους τρίτους, αλλά υπάρχει ως εταιρία μόνο στις μεταξύ των εταίρων εσωτερικές σχέσεις. Ο τρίτος που συναλλάσσεται με τον εμφανή εταίρο μόνο κατά αυτού μπορεί να στραφεί και όχι κατά της αφανούς εταιρίας.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της εταιρίας αυτής είναι τα ακόλουθα:

α) Είναι εσωτερική εταιρία. Δηλαδή λείπει η προς τα έξω προβολή της. Ο εταιρικός δεσμός λειτουργεί μόνο ως προς τις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των εταίρων. Για το λόγο αυτό η αφανής εταιρία δεν δημοσιεύεται όπως οι άλλες προσωπικές εταιρίες και δεν έχει νομική προσωπικότητα. Η έλλειψη αυτή της νομικής

προσωπικότητας έχει σαν συνέπεια η εταιρία να μην έχει έδρα, εταιρική επωνυμία, εταιρική περιουσία κ.λπ.

β) Ο εμφανής εταίρος που συναλλάσσεται με τον τρίτο δεσμεύεται μόνο αυτός, δηλαδή αποκτά δικαιώματα και αναλαμβάνει υποχρεώσεις και όχι οι αφανείς εταίροι.

γ) Η αφανής εταιρία δεν είναι έμπορος γιατί δεν έχει νομική προσωπικότητα.

δ) Οι αφανείς, εταίροι εφόσον δεν εμφανίζονται προς τα έξω δεν ευθύνονται ούτε απεριόριστα (όπως οι ομόρρυθμοι ούτε περιορισμένα) όπως οι ετερόρρυθμοι εταίροι.

ε) Τις εταιρικές υποθέσεις διαχειρίζεται ο εμφανής εταίρος.

στ) Κατά τα λοιπά και ιδιαίτερα στις προς τα μέσα σχέσεις (μεταξύ των εταιρών) (π.χ. λύση της εταιρίας κ.λπ.) εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εταιριών του Αστικού Κώδικα.

3. Κεφαλαιουχικές εταιρίες

A) Ανώνυμη Εταιρία (A.E.)

1) Έννοια – χαρακτηριστικά. Η **Ανώνυμη Εταιρία** (A.E.) αποτελεί τον κυριότερο τύπο κεφαλαιουχικής εταιρίας. Ο νόμος δεν δίνει τον ορισμό της. **Ανώνυμη εταιρία** είναι η εμπορική εταιρία που έχει νομική προσωπικότητα, για τα εταιρικά χρέη της ευθύνεται η ίδια (και όχι οι μέτοχοι) με την εταιρική της περιουσία της και της οποίας το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα μερίδια (μετοχές). Τα **κύρια χαρακτηριστικά της A.E.** είναι τα ακόλουθα: α) Οι εταίροι της A.E., οι οποίοι ονομάζονται μέτοχοι, ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μέχρι την εισφορά τους. Η μόνη υποχρέωση των μετόχων είναι η καταβολή εισφοράς. β) Η A.E. έχει νομική προσωπικότητα την οποία αποκτά από τη στιγμή που θα συντελεστούν όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις (βλ. αμέσως πιο κάτω). γ) Για τα χρέη της εταιρίας ευθύνεται μόνον η εταιρία και όχι οι μέτοχοι. δ) Η εταιρική ιδιότητα μεταβιβάζεται ελεύθερα. ε) Το δικαίωμα του εταίρου ενσαρκώνεται στη μετοχή. στ) Η A.E. είναι πάντοτε εμπορική εταιρία κατά το τυπικό σύστημα (βλ. γι' αυτό πιο πάνω), έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός.

2) **Ίδρυση της A.E.** Για την **ίδρυση** της A.E. απαιτούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α. Σύνταξη εγγράφου, δηλαδή του καταστατικού στο οποίο περιλαμβάνονται οι συμφωνίες των εταίρων (μετόχων). β Σχηματισμός του κεφαλαίου. γ. Έγκριση του καταστατικού και χορήγηση άδειας σύστασης και λειτουργίας. δ. Τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας. Ειδικότερα:

α) **Σύνταξη καταστατικού.** Η A.E. καταρτίζεται με έγγραφο μεταξύ δύο τουλάχιστον προσώπων που καλούνται ιδρυτές της εταιρίας. Το έγγραφο αυτό, δηλαδή το καταστατικό της εταιρίας, καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο

το οποίο αποτελεί συστατικό στοιχείο, πράγμα που σημαίνει ότι χωρίς τη σύνταξη του η Α.Ε. είναι άκυρη. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που ορίζει ο νόμος (άρθρο 2 Ν. 2190/1920 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 409/1986). Ειδικότερα πρέπει να περιέχει διατάξεις για: 1) Την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρίας. 2) Την έδρα και τη διάρκεια της εταιρίας. 3) Το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου. 4) Το είδος των μετοχών καθώς και τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους. 5) Τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών. 6) Τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες. 7) Τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων. 8) Τους ελεγκτές. 9) Τα δικαιώματα των μετόχων. 10) Τον ισολογισμό και τη διάθεση κερδών. 11) Τη λύση της εταιρίας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

β) **Σχηματισμός του κεφαλαίου και ανάληψη των μετοχών.** Το κεφάλαιο της εταιρίας σχηματίζεται κατά δύο τρόπους: 1) Με την ανάληψη όλων των μετοχών από τους ιδρυτές και 2) Με την ανάληψη μετοχών από το κοινό με δημόσια έγγραφη (βλ. αμέσως πιο κάτω).

γ) **Έγκριση του καταστατικού** και χορήγηση άδειας σύστασης και λειτουργίας της εταιρίας. Με απόφαση της Διοίκησης χορηγείται η άδεια σύστασης και λειτουργίας της εταιρίας και εγκρίνεται το καταστατικό της. Η παροχή της άδειας της έγκρισης αυτής είναι υποχρεωτική για τη Διοίκηση, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις σύστασης.

δ) **Τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας.** Η διοικητική απόφαση για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών που τηρείται από την υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης της Νομαρχίας όπου έχει την έδρα της η εταιρία. Ανακοίνωση για την καταχώριση αυτή δημοσιεύεται στο τεύχος Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Η εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώριση στο πιο πάνω Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της διοικητικής απόφασης για τη σύσταση της εταιρίας και την έγκριση του καταστατικού της. Οι ίδιες διατυπώσεις δημοσιότητας, χρειάζονται και στην περίπτωση οποιασδήποτε τροποποίησης του καταστατικού.

4) **Κεφάλαιο - μετοχές** = 9017

α. Το κεφάλαιο της Α.Ε., το οποίο ονομάζεται και **μετοχικό κεφάλαιο**, αποτελεί ουσιώδη στοιχείο για την ίδρυση και την επίτευξη του σκοπού της. Χωρίς κεφάλαιο δεν μπορεί να υπάρξει Α.Ε. Το κεφάλαιο αυτό, που εκφράζεται πάντα σε χρήμα, είναι μια μαθηματική ποσότητα (το ποσό δηλαδή που αναγράφεται στο καταστατικό) η οποία αντιστοιχεί με την αξία των εισφορών των μετόχων και είναι απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού της εταιρίας.

Το μετοχικό κεφάλαιο διαφέρει από την εταιρική περιουσία, η οποία αποτελείται από το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού, γιατί αυτή υπόκειται σε διαρκείς μεταβολές, ενώ το κεφάλαιο παραμένει αμετάβλητο με την επιφύλαξη, βέβαια, των περιπτώσεων αύξησης ή μείωσης του κεφαλαίου με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων.

Η υποχρέωση των μετόχων για καταβολή της εισφοράς καλείται **κάλυψη** του κεφαλαίου. Η κάλυψη του κεφαλαίου γίνεται κατά δύο τρόπους: α) από τους ιδρυτές της εταιρίας (άμεση κάλυψη) και β) από το κοινό με δημόσια εγγραφή. Είναι δυνατή όμως η κάλυψη του κεφαλαίου να γίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση και με τους δύο αυτούς τρόπους, δηλαδή ένα μέρος του από τους ιδρυτές και το υπόλοιπο από το κοινό.

Η εκπλήρωση της υποχρέωσης των μετόχων για καταβολή της εισφοράς ονομάζεται **καταβολή** του μετοχικού κεφαλαίου. Η καταβολή αυτή πρέπει να γίνει μέσα στο πρώτο δίμηνο από την ίδρυση της Α.Ε. Αν δεν γίνει η καταβολή αυτή, η Διοίκηση μπορεί να ανακαλέσει την άδεια σύστασης και λειτουργίας της Α.Ε. Ο νόμος επιτρέπει, με ορισμένες προϋποθέσεις, και τη μερική καταβολή του κεφαλαίου.

Είναι δυνατή η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. Για την αύξηση αυτή απαιτούνται: α) απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης, η οποία συνέρχεται με αυξημένη απαρτία (2/3 των μελών) και αυξημένη πλειοψηφία (3/5 των παρόντων), β) έγκριση της Διοίκησης και γ) διατυπώσεις δημοσιότητας. Η αύξηση αυτή επέρχεται είτε άμεσα με την έκδοση νέων μετοχών, είτε έμμεσα με τη μετατροπή ομολογιών σε μετοχές.

Είναι δυνατή η μείωση του κεφαλαίου. Επειδή όμως η μείωση αυτή αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού, απαιτούνται οι ίδιες προϋποθέσεις που απαιτούνται και για την αύξηση του κεφαλαίου. Η μείωση του κεφαλαίου γίνεται, είτε με μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής, είτε με εξαγορά από την Α.Ε. ορισμένων μετοχών, οι οποίες στη συνέχεια ακυρώνονται από την Α.Ε., είτε, τέλος, με συνδυασμό των δύο αυτών τρόπων.

90/1 β. Ο όρος **μετοχή** σημαίνει: α) ένα ισότιμο μερίδιο στο οποίο διαιρείται το μετοχικό κεφάλαιο, β) Το ίδιο το δικαίωμα συμμετοχής του μετόχου στην εταιρία και γ) Τον έγγραφο τίτλο (χαρτί) στο οποίο ενσωματώνεται το δικαίωμα του μετόχου.

90/1 Τα **κύρια χαρακτηριστικά της μετοχής** είναι τα ακόλουθα: α) Για την άσκηση ή την μεταβίβαση του δικαιώματος που παρέχει η μετοχή απαιτείται η κατοχή του τίτλου (χαρτιού). Έτσι ο μέτοχος δεν μπορεί να λάβει μέρος στη Γενική Συνέλευση της Α.Ε. αν δεν καταθέσει τις μετοχές του. β) Ο μέτοχος έχει εμπράγματο δικαίωμα πάνω στη μετοχή. γ) Η μετοχή απονέμει στο μέτοχο προσωπικά δικαιώματα (όπως λ.χ. δικαίωμα συμμετοχής στις Γενικές Συνελεύσεις κ.λπ.) αλλά και περιουσιακά δικαιώματα (όπως λ.χ. δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη κ.λπ.). δ) Όλες οι μετοχές έχουν ίση ονομαστική αξία και απονέμουν στους μετόχους

τους ίσα εταιρικά μερίδια. Η αρχή αυτή κάμπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις, λ.χ. στις προνομιούχες μετοχές κ.λπ. Η μετοχή έχει ονομαστική αξία, εσωτερική αξία και τρέχουσα ή χρηματιστηριακή αξία. Ονομαστική αξία είναι εκείνη που αναγράφεται πάνω στον τίτλο. Εσωτερική αξία είναι εκείνη που αντιστοιχεί με την εταιρική περιουσία. Χρηματιστηριακή ή τρέχουσα είναι η αξία που έχει η μετοχή όταν εισάγεται στο χρηματιστήριο.

2017 Τα **κυριότερα είδη** στα οποία διακρίνονται οι μετοχές είναι σε ανώνυμες μετοχές ή μετοχές στον κομιστή και σε ονομαστικές μετοχές, σε προνομιούχες και κοινές μετοχές, σε εισηγμένες και μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές. Από τις μετοχές διαφέρουν οι ιδρυτικοί τίτλοι και οι ομολογίες. Οι ιδρυτικοί τίτλοι παρέχονται, είτε για ανταμοιβή υπηρεσιών που έγιναν κατά τη σύσταση της εταιρίας, είτε σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος. Ομολογίες εκδίδονται στην περίπτωση που η εταιρία θέλει να συνάψει δάνειο. Δηλαδή ο ομολογιούχος δεν είναι μέτοχος αλλά δανειστής της εταιρίας.

5) **Οργάνωση της Α.Ε.**

Η Α.Ε. εφόσον αποτελεί νομικό πρόσωπο έχει ανάγκη από όργανα, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρίες, τα οποία και σχηματίζουν τη βούλησή της. Τα κύρια όργανα της Α.Ε. είναι η Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Εκτός όμως από αυτά υπάρχουν και άλλα όργανα με ειδική αρμοδιότητα, όπως λ.χ. οι ελεγκτές και οι εκκαθαριστές.

α. Γενική Συνέλευση. Η **Γενική Συνέλευση** (Γ.Σ.) είναι το ανώτατο και κυρίαρχο όργανο της Α.Ε. Ανάλογα με το σκοπό ή τη λειτουργία η Γενική Συνέλευση διακρίνεται σε τακτική και έκτακτη, σε συνήθη και καταστατική, σε Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων και, τέλος, σε επαναληπτική Γενική Συνέλευση. Η τακτική Γ.Σ. συγκαλείται κάθε φορά σε ορισμένη χρονική περίοδο, δηλαδή έξι μήνες από τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης, και αποφασίζει για την έγκριση του ισολογισμού και την απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου από την ευθύνη. Η έκτακτη Γ.Σ. συγκαλείται έκτακτα σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο όταν απρόβλεπτοι λόγοι επιβάλλουν την σύγκλησή της. Η καταστατική Γ.Σ. είναι εκείνη που συγκαλείται για να αποφασίσει για θέματα μεγαλύτερης σημασίας και για το λόγο αυτό απαιτείται ενισχυμένη απαρτία και πλειοψηφία, σε αντίθεση με τα συνήθη Γ.Σ., για τη λήψη αποφάσεως (π.χ. τροποποίηση του καταστατικού, αύξηση του κεφαλαίου της Α.Ε. κ.λπ.).

Μια τακτική συνέλευση, ανάλογα με τα θέματα μπορεί να είναι συνήθης ή καταστατική.

Η συνήθης Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα για τα θέματα της ημερησίας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Για τη λήψη της απόφασης χρειάζεται πλειοψηφία, δηλαδή 51% του εκπροσω-

πούμενου κεφαλαίου. Κατ' εξαίρεση για ορισμένα θέματα τα οποία ορίζονται ρητά στο νόμο (μεταβολής της εθνικότητας της εταιρίας, μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης, αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το καταστατικό, μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, έκδοση δανείου με ομολογίες, περάτωση ή διάλυση της εταιρίας κ.λπ.) απαιτείται ενισχυμένη απαρτία, δηλαδή να συμμετέχουν μέτοχοι που εκπροσωπούν τα 2/3 του εταιρικού κεφαλαίου.

Η Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων απαρτίζεται από το σύνολο των προνομιούχων μετόχων και αποφασίζει για τη μείωση του προνομίου.

Η επαναληπτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται γιατί στην προηγούμενη συνέλευση δεν υπήρχε απαρτία.

Η Γ.Σ. είναι το ανώτατο όργανο και μπορεί να αποφασίσει για κάθε εταιρική υπόθεση. Για ορισμένα όμως θέματα η Γ.Σ. είναι αποκλειστικά αρμόδια. Τα θέματα αυτά είναι: α) Η τροποποίηση του καταστατικού, β) Η εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ελεγκτών, γ) Η έγκριση του ισολογισμού, δ) Η διάθεση των ετήσιων κερδών, ε) Απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών από την ευθύνη, στ) Η έκδοση δανείου με ομολογίες κ.λπ. Επίσης το καταστατικό της εταιρίας μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα, εκτός από τα πιο πάνω, για τα οποία αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση.

Οι αποφάσεις της Γ.Σ. δεσμεύουν όλους τους μετόχους (παρόντες ή απόντες).

Η Γ.Σ. συγκαλείται πάντα από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.). Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα το Δ.Σ. έχει υποχρέωση να συγκαλέσει τη Γ.Σ., ειδικότερα: α) Το Δ.Σ. κάθε χρόνο και στο τέλος της εταιρικής χρήσης έχει υποχρέωση να συγκαλέσει τακτική Γ.Σ. β) Το Δ.Σ. έχει υποχρέωση να συγκαλέσει έκτακτη Γ.Σ. στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) όταν το ζητήσει η μειοψηφία των μετόχων που εκπροσωπεί τουλάχιστον το 1/20 των μετόχων, 2) όταν η καθαρή περιουσία της Α.Ε. γίνει μικρότερη από το μισό του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου και γ) όταν το ζητήσουν οι ελεγκτές της Α.Ε. Για να λάβει μέρος ο μέτοχος στην Γ.Σ. θα πρέπει να έχει καταθέσει τις μετοχές του πριν από 5 τουλάχιστον μέρες στο Ταμείο της Α.Ε. ή σε άλλα τραπεζιτικά ιδρύματα που ορίζονται από το νόμο.

Η Γ.Σ. συγκαλείται με πρόσκληση των μετόχων από το Δ.Σ. Η πρόσκληση αυτή τοιχοκολλείται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρίας και δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα και σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα. Δέκα μέρες πριν από τη Γ.Σ. πρέπει να δίνεται σε κάθε μέτοχο που το ζητεί ο ισολογισμός μαζί με τις Εκθέσεις του Δ.Σ. και των ελεγκτών.

Σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από κάθε Γ.Σ. πρέπει να τοιχοκολλείται σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρίας πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γ.Σ.

β. Το Διοικητικό Συμβούλιο

Το δεύτερο σημαντικό, μετά τη Γ.Σ., όργανο είναι το **Διοικητικό Συμβούλιο** (Δ.Σ.) της Α.Ε. Το Δ.Σ. εκπροσωπεί την εταιρία, διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις και διαχειρίζεται την περιουσία της. Γενικά έχει αρμοδιότητα για κάθε θέμα της εταιρίας εκτός από εκείνα που ανήκουν, είτε από το νόμο είτε από το καταστατικό, στη Γενική Συνέλευση. Μέλη του Δ.Σ. μπορεί να είναι μέτοχοι ή όχι της Α.Ε. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται κατ' αρχήν από τη Γ.Σ. με συνήθη απαρτία και πλειοψηφία. Από τον κανόνα αυτό υπάρχουν εξαιρέσεις, ειδικότερα: α) Τα πρώτα μέλη του Δ.Σ. διορίζονται από το καταστατικό γιατί δεν υπάρχει Γ.Σ. β) Το καταστατικό μπορεί να περιέχει διάταξη ότι ορισμένοι μέτοχοι που εκπροσωπούν ορισμένο ποσοστό επί του μετοχικού κεφαλαίου μπορούν να διορίσουν μέλη του Δ.Σ. Το Δ.Σ. ασκεί συλλογικά τη διοίκηση της εταιρίας. Μπορεί όμως το καταστατικό να ορίζει ότι ένα ή περισσότερα μέλη του Δ.Σ. (π.χ. ο Διευθύνων Σύμβουλος) ή άλλα πρόσωπα (π.χ. ο Γενικός Δ/ντής) θα εκπροσωπούν την εταιρία. Το Δ.Σ. συνέρχεται υποχρεωτικά κάθε μήνα και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται οι μισοί πλέον ενός των συμβούλων, ποτέ όμως ο αριθμός των συμβούλων δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών. Κάθε μέλος του Δ.Σ. ευθύνεται για κάθε πταίσμα έναντι της εταιρίας για τη διοίκηση και διαχείριση των υποθέσεών της. Πράξεις του Δ.Σ., ακόμη κι αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρία απέναντι στους τρίτους.

γ. Ελεγκτές της Α.Ε.

Στις Α.Ε. υπάρχουν τρία είδη **ελέγχου**, δηλαδή ο τακτικός έλεγχος της πλειοψηφίας, ο έλεγχος της μειοψηφίας και ο κρατικός έλεγχος.

Ο **έλεγχος της πλειοψηφίας** διορίζεται από τη Γ.Σ., δηλαδή την πλειοψηφία. Οι ελεγκτές, που πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο, έχουν τις εξής αρμοδιότητες: α) έχουν υποχρέωση να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας και έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση κάθε εγγράφου της εταιρίας. β) Έχουν υποχρέωση να κάνουν κάθε αναγκαία υπόδειξη στο Δ.Σ. γ) Έχουν υποχρέωση να αναφέρουν στην εποπτεύουσα Αρχή κάθε παράβαση του νόμου, του καταστατικού ή της απόφασης της Γ.Σ. και δ) έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από το Δ.Σ. τη σύγκλιση έκτακτης Γ.Σ.

Ο **κρατικός έλεγχος** εκδηλώνεται τόσο κατά την ίδρυση της εταιρίας, με την έγκριση του καταστατικού και τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, όσο και κατά τη λειτουργία της με τη παρακολούθηση της τήρησης των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή των αποφάσεων της Γ.Σ. Στις Γ.Σ. μπορεί να παρίσταται εκπρόσωπος του κράτους.

Ο **έκτακτος έλεγχος** ζητείται από ορισμένα πρόσωπα που καθορίζει ο νόμος, ενεργείται από ορισμένους ελεγκτές και αναφέρεται σε ορισμένα θέματα. Οι ελεγκτές αυτοί διορίζονται από τη δικαστική αρχή. Τέτοιον έλεγχο μπορούν να

ζητήσουν: α) μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 τουλάχιστον του κεφαλαίου, και β) ο αρμόδιος Υπουργός ή Νομάρχης.

δ. Ισολογισμός -διανομή κερδών

Για να διανεμηθούν τα πραγματικά κέρδη της Α.Ε. απαιτείται ακριβής εκτίμηση της εταιρικής περιουσίας κάθε εταιρική χρήση. Αυτό γίνεται με τον ισολογισμό. Στον **ισολογισμό** απεικονίζεται συνοπτικά, η περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας σε δύο στήλες που αντιπαραβάλλονται, δηλαδή του ενεργητικού και του παθητικού. Τη βάση του ισολογισμού αποτελεί η απογραφή η οποία ενεργείται κατά την έναρξη της λειτουργίας της εταιρίας και στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης. Ο ισολογισμός πρέπει να έχει συνταχθεί με σαφήνεια για να προκύπτει η ακριβής οικονομική κατάσταση της Α.Ε.

Τον ισολογισμό καταρτίζει το Δ.Σ. μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης και δημοσιεύεται αυτός στο δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Τέλος ο ισολογισμός εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση.

Οι μέτοχοι συμμετέχουν στα κέρδη της εταιρίας ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών τους. Τα καθαρά κέρδη της εταιρίας προκύπτουν αφού αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα κέρδη κάθε ζημία και γενικότερα κάθε εταιρικό βάρος. Αν η εταιρία έχει κέρδη, η διανομή γίνεται κατά τον ακόλουθο τρόπο: α) Η Α.Ε. από τα καθαρά κέρδη κρατεί το 1/20 για τη δημιουργία τακτικού αποθεματικού το οποίο χρησιμεύει για τη διατήρηση αμείωτου του μετοχικού κεφαλαίου. β) Η Α.Ε. κρατεί το απαιτούμενο ποσό για την καταβολή του πρώτου μερίσματος και γ) Το υπόλοιπο που απομένει διατίθεται όπως ορίζει το καταστατικό ή με απόφαση της Γ.Σ.

ε. Λύση και εκκαθάριση της Α.Ε.

Η Α.Ε. **λύεται** για ορισμένους λόγους που προβλέπει ο νόμος ή το καταστατικό της. Λόγοι λύσης της Α.Ε. κατά το νόμο είναι: α) Η πάροδος του χρόνου διάρκειας της εταιρίας που ορίζεται στο καταστατικό. Η Γ.Σ. μπορεί όμως με την ενισχυμένη απαρτία και πλειοψηφία να αποφασίσει παράταση του χρόνου διάρκειάς της, οπότε και απαιτείται νέα έγκριση από την Διοίκηση. β) Πριν από τη λήξη της, η εταιρία μπορεί να λυθεί με απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης. γ) Με την κήρυξη της εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης λύεται η εταιρία. Εκτός από τους λόγους αυτούς, που αναφέρει ο νόμος το καταστατικό της εταιρίας μπορεί να προβλέπει και άλλους λόγους λύσης.

Μετά τη λύση ακολουθεί η εκκαθάριση της περιουσίας της εταιρίας. Τους εκκαθαριστές της εταιρίας ορίζει το καταστατικό ή εκλέγονται από τη Γ.Σ. Οι εκκαθαριστές περατώνουν τις εκκρεμείς υποθέσεις, εξοφλούν τα χρέη, εισπράττουν τις απαιτήσεις, ρευστοποιούν την εταιρική περιουσία και μοιράζουν το προϊόν της εκκαθάρισης.

B) Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

1) Έννοια – χαρακτηριστικά – επωνυμία – αντικείμενο

2017

Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) είναι η κεφαλαιουχική εμπορική εταιρία, για τα εταιρικά χρέη της οποίας ευθύνεται η ίδια με την περιουσία της, (και όχι οι εταίροι) και της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα τμήματα, δηλαδή τα εταιρικά μερίδια.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της είναι τα ακόλουθα: α) Είναι νομικό πρόσωπο και αποκτά νομική προσωπικότητα όταν συμπληρωθούν οι διατυπώσεις ίδρυσής της. β) Είναι εμπορική εταιρία κατά το τυπικό κριτήριο, δηλαδή ανεξάρτητα από το σκοπό της. γ) Για τη σύστασή της ο νόμος απαιτεί ορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας, χωρίς να απαιτείται και άδεια έγκρισής της από τη Διοίκηση. δ) Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρία με την περιουσία της και όχι οι εταίροι με την ατομική τους περιουσία. Η ευθύνη των εταίρων είναι περιορισμένη, δηλαδή μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

2017 Η επωνυμία της εταιρίας σχηματίζεται είτε από το όνομα του ενός ή περισσοτέρων εταίρων, είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί. Αντικείμενο της ΕΠΕ είναι η άσκηση οποιασδήποτε επιχείρησης, εκτός αν έχει οριστεί από το νόμο άλλος αποκλειστικός εταιρικός τύπος. Τέλος, στην επωνυμία της εταιρίας πρέπει να περιέχονται ολογράφως οι λέξεις «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης», π.χ. «Εμπορία Αυτοκινήτων», «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης».

2017 2) Σύσταση της Ε.Π.Ε. Για τη **σύσταση** της εταιρίας απαιτείται σύνταξη καταστατικού και τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Η ΕΠΕ καταρτίζεται με εταιρική σύμβαση για την οποία απαιτείται η ύπαρξη δύο τουλάχιστον εταίρων. Η σύμβαση αυτή γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Ο νόμος ορίζει τα υποχρεωτικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει το καταστατικό. Τα υποχρεωτικά αυτά στοιχεία είναι: α) Όνομα, επώνυμο, επάγγελμα, κατοικία και ιθαγένεια των εταίρων, β) Εταιρική επωνυμία, γ) Έδρα της εταιρίας, δ) Την ιδιότητα της εταιρίας ως Ε.Π.Ε., ε) Το κεφάλαιο της εταιρίας και τη μερίδα συμμετοχική, στ) Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμησή τους και το όνομα του εταίρου που εισφέρει καθώς και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος και ζ) τη διάρκεια της εταιρίας.

Εκτός όμως από τα υποχρεωτικά αυτά στοιχεία το καταστατικό μπορεί να αναφέρει και άλλα στοιχεία, όπως λ.χ. την απαγόρευση ανταγωνισμού στους εταίρους, την απαγόρευση μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου, τον έλεγχο της διαχείρισης κ.λπ.

Αντίγραφο του καταστατικού κατατίθεται στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας. Ο Γραμματέας καταχωρεί την εταιρική σύμβαση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης. Ανακοίνωση για την καταχώρηση στο Μητρώο αυτό δημοσιεύεται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της

Κυβερνήσεως. Από τη συντέλεσή αυτών των διατυπώσεων δημοσιότητας η εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα.

3) Κεφάλαιο - εταιρικά μερίδια. Το **κεφάλαιο** της ΕΠΕ σχηματίζεται αποκλειστικά με εισφορές των εταίρων. Το κεφάλαιο αυτό διαιρείται σε ισότιμα μερίδια, δηλαδή τα εταιρικά μερίδια τα οποία δεν μπορούν παρασταθούν σε μετοχές. Η μερίδα συμμετοχής του εταίρου δεν μπορεί να είναι κατώτερη ορισμένου ποσού των 10.000 δρχ. ή πολλαπλάσιου του ποσού αυτού. Κάθε εταίρος μετέχει της εταιρίας μόνο με μια μερίδα συμμετοχής. Είναι δυνατή τόσο η αύξηση όσο και η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Η αύξηση και η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνουν μόνο με τροποποίηση του καταστατικού και με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων με πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων οι οποίοι εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Στην αύξηση του κεφαλαίου η ανάληψη του νέου κεφαλαίου γίνεται είτε από τους εταίρους είτε από τρίτους. Αν, όμως, δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, κάθε εταίρος έχει δικαίωμα προτίμησης στην ανάληψη των εταιρικών μεριδίων.

Το κεφάλαιο της ΕΠΕ διαιρείται σε εταιρικά μερίδια τα οποία έχουν ονομαστική αξία η οποία δεν μπορεί να οριστεί κατώτερη του ως άνω ποσού των 10.000 δρχ. ή πολλαπλάσιο του ποσού αυτού. Μερίδα συμμετοχής είναι το σύνολο των δικαιωμάτων του εταίρου. Μια μερίδα συμμετοχής έχει ένα εταιρικό μερίδιο, δηλαδή συνήθως συμπίπτει η εταιρική μερίδα με τη μερίδα συμμετοχή. Μπορεί όμως το καταστατικό να ορίσει διαφορετικά π.χ. συνιστάται ΕΠΕ με δύο εταίρους και ορίζεται στο καταστατικό ότι η αξία κάθε εταιρικού μεριδίου είναι 100.000 δρχ. Κάθε λοιπόν εταίρος έχει μια μερίδα συμμετοχής από 100.000 δρχ. αλλά και ένα εταιρικό μερίδιο από 100.000 δρχ. Μπορεί όμως το καταστατικό να ορίσει ότι η ονομαστική αξία της εταιρικής μερίδας θα είναι 20.000 δρχ., οπότε κάθε εταίρος έχει μια μερίδα συμμετοχής, αλλά 5 ($200:20=5$) εταιρικά μερίδια.

4) Οργάνωση και λειτουργία της Ε.Π.Ε. Στην Ε.Π.Ε. υπάρχει ένα όργανο από το νόμο, δηλαδή η **Συνέλευση των εταίρων**. Ο νόμος όμως δεν αποκλείει το διορισμό διαχειριστή για τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων. Η συνέλευση των εταίρων μπορεί, όπως και στις Α.Ε., να είναι τακτική, έκτακτη ή καταστατική.

Η συνέλευση των εταίρων έχει δικαίωμα να αποφασίζει για κάθε υπόθεση της εταιρίας. Υπάρχουν ορισμένα θέματα τα οποία έχει δικαίωμα να αποφασίζει μόνο η συνέλευση των εταίρων. Αυτά είναι: α) Τροποποίηση του καταστατικού, β) διορισμός ανάκληση και απαλλαγή από την ευθύνη των διαχειριστών, γ) έγκριση του ισολογισμού και διάθεση κερδών, δ) περάτωση της διάρκειας της εταιρίας, διάλυση της εταιρίας και γενικά κάθε υπόθεση που ορίζει ο νόμος.

Η συνέλευση των εταίρων συγκαλείται από το διαχειριστή. Αν δεν υπάρχει δια-

χειριστής δικαίωμα σύγκλησης έχουν όλοι οι εταίροι. Οι εταίροι καλούνται με έγγραφη πρόσκληση που επιδίδεται τουλάχιστον 8 ημέρες πριν από τη συνέλευση.

Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων λαμβάνονται στη συνήθη συνέλευση των εταίρων με πλειοψηφία του μισού του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν περισσότερο από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου. Η καταστατική πλειοψηφία απαιτεί πλειοψηφία του 3/4 των εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρίας ανήκει, αν δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, σε όλους τους εταίρους που δρουν συλλογικά. Με το καταστατικό ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρίας μπορεί να ανατεθεί σε ένα ή περισσότερους **διαχειριστές**. Ο διαχειριστής, που μπορεί να είναι εταίρος ή όχι, έχει εξουσία για κάθε θέμα που αφορά το σκοπό της εταιρίας. Ο διαχειριστής υπογράφει για την εταιρία και βάζει την υπογραφή του κάτω από την εταιρική επωνυμία. Ο διαχειριστής συγκαλεί τη συνέλευση των εταίρων όπου ο νόμος ορίζει, συντάσσει απογραφή και ισολογισμό και τηρεί τα βιβλία που επιβάλλει ο νόμος. Ο διαχειριστής ευθύνεται σε αποζημίωση για παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού ή για πταίσματα που αφορούν τη διαχείριση. Τέλος, το λειτούργημα του διαχειριστή ή περατώνεται ή παύει για ορισμένους λόγους, όπως λ.χ. λύση της εταιρίας θάνατος, απαγόρευση, ανάκληση κ.λπ.

5) Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων: α) Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, ανάλογα με την εισφορά του καθενός. β) Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις συνελεύσεις των εταίρων. γ) Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν εκκαθάρισης σε περίπτωση λύσης της εταιρίας. δ) Όλοι οι εταίροι, αν δεν διορίστηκε διαχειριστής και εκκαθαριστής, συμμετέχουν στη διαχείριση, εκπροσώπηση και εκκαθάριση της εταιρίας. ε) Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα να λάβουν γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων. στ) Όλοι οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην κάλυψη αν τυχόν αυξηθεί το κεφάλαιο καθώς και δικαίωμα προτίμησης στην περίπτωση μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου.

Οι κυριότερες υποχρεώσεις των εταίρων είναι οι ακόλουθες: α) Καταβολής της εισφοράς τους κατά το χρόνο κατάρτισης της εταιρικής σύμβασης. β) Καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς εφόσον αυτό προβλέπεται από το καταστατικό.

Κάθε εταίρος της ΕΠΕ μπορεί να αποχωρήσει από την εταιρία όταν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι, δηλαδή: α) Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος και με απόφαση του δικαστηρίου. β) Αν λήφθηκε απόφαση για μεταβολή του αντικειμένου της εταιρίας και οι εταίροι διαφωνούν μ' αυτό, έχουν δικαίωμα εξόδου. γ) Το καταστατικό μπορεί να ορίζει άλλες περιπτώσεις αποχώρησης του εταίρου από την εταιρία.

6) Λύση - εκκαθάριση της Ε.Π.Ε. Οι λόγοι **λύσης** της εταιρίας αναφέρονται

στο νόμο και είναι οι ακόλουθοι: α) Σε κάθε περίπτωση που προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό. β) Με απόφαση της καταστατικής συνέλευσης των εταίρων. γ) Με δικαστική απόφαση όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος με αίτηση εταίρου ή εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου. Απαιτείται η ύπαρξη σπουδαίου λόγου. δ) Με την κήρυξη της εταιρίας σε κατάσταση πτώχευσης. ε) Με δικαστική απόφαση όταν όλα τα μερίδια συγκεντρώθηκαν στα χέρια ενός προσώπου. Εκτός από τους λόγους αυτούς η εταιρία λύνεται και για άλλους λόγους που μπορεί να αναγράφονται στο καταστατικό (π.χ. θάνατος ή απαγόρευση ενός εταίρου κ.λπ.). Η λύση της εταιρίας, υποβάλλεται στις πιο πάνω διατυπώσεις δημοσιότητας. Μετά τη λύση ακολουθεί η **εκκαθάριση** της εταιρίας. Οι εκκαθαριστές ορίζονται από το καταστατικό ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων. Οι εκκαθαριστές συντάσσουν απογραφή με βάση την οποία θα γίνει ο ισολογισμός ο οποίος δημοσιεύεται στο Δελτίο «Α.Ε. και Ε.Π.Ε.». Οι εκκαθαριστές οφείλουν αμέσως να περατώσουν τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρίας, να εξοφλήσουν τα χρέη, να εισπράξουν τις απαιτήσεις και να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία καθώς και να μοιράσουν το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους εταίρου, ανάλογα με τη μερίδα συμμετοχής του καθενός.

4. Κυριότερες διαφορές μεταξύ των εταιριών

Πιο πάνω λέχθηκε ότι οι εταιρίες χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, δηλαδή σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές. Στις προσωπικές εταιρίες υπάγονται οι ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη εταιρία και η αφανής εταιρία. Στις κεφαλαιουχικές υπάγονται η Ανώνυμη Εταιρία και η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.

Α) Διαφορές των προσωπικών από τις κεφαλαιουχικές εταιρίες.

Για να βρούμε τις διαφορές αυτές θα πρέπει να συγκρίνουμε την Ομόρρυθμη Εταιρία που είναι ο κατεξοχήν τύπος προσωπικής εταιρίας, με την Ανώνυμη Εταιρία, που είναι ο κυριότερος τύπος κεφαλαιουχικής εταιρίας.

εφαρμ Οι κυριότερες λοιπόν διαφορές μεταξύ **Ο.Ε.** και **Α.Ε.** και επομένως μεταξύ **προσωπικών** και **κεφαλαιουχικών** εταιριών είναι οι ακόλουθες: α) Οι Ο.Ε. αφορούν κυρίως μικρές επιχειρήσεις, ενώ οι Α.Ε. είναι ο τύπος των μεγάλων επιχειρήσεων. β) Στην Ο.Ε. μπορεί αντί για χρήμα να εισφέρεται και προσωπική εργασία. Αυτό δεν μπορεί να συμβεί στην Α.Ε. γ) Οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα, ενώ οι μέτοχοι της Α.Ε. περιορισμένα, δηλαδή μέχρι του ποσού της εισφοράς τους. δ) Στις Ο.Ε. ο σύνδεσμος των εταίρων είναι στενός ενώ στις Α.Ε. χαλαρός, με συνέπεια στις πρώτες να αποκλείεται η υποκατάσταση εταίρου από άλλο εταίρο, ενώ στις δεύτερες η υποκατάσταση αυτή επιτρέπεται. ε) Στις Ο.Ε. ο αριθμός των εταίρων είναι μικρός, ενώ στις Α.Ε. ο αριθμός των μετόχων είναι μεγάλος. Αυτό έχει ως συνέπεια στις Ο.Ε. η διεύθυνση των εταιρικών υποθέσεων ν'

ανήκει σε όλους τους εταίρους, ενώ στις Α.Ε. η διεύθυνση των εταιρικών υποθέσεων ανήκει όχι στους μετόχους, αλλά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Β) Η κυριότερη διαφορά μεταξύ **Ο.Ε.** και **Ε.Ε.** είναι ότι στην πρώτη όλοι οι εταίροι ευθύνονται σε ολόκληρο και απεριόριστα, ενώ στη δεύτερη ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται σε ολόκληρο ή απεριόριστα και ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

Γ) Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ **Α.Ε.** και **Ε.Π.Ε.** είναι οι ακόλουθες: α) Στην Ε.Π.Ε. για το σχηματισμό της εταιρικής βούλησης λαμβάνεται υπόψη και το προσωπικό στοιχείο. Αυτό δεν συμβαίνει στις Α.Ε. β) Στις ΕΠΕ υπάρχει η εταιρική μερίδα, ενώ στις Α.Ε. η εταιρική μερίδα ενσωματώνεται σε τίτλο, δηλαδή στη μετοχή. γ) Στις ΕΠΕ υπάρχει συνέλευση των εταίρων και πιθανόν διαχειριστής, ενώ στις Α.Ε. Γενική Συνέλευση και Διοικητικό Συμβούλιο.

Δ) Οι κυριότερες διαφορές **ΕΠΕ** και **προσωπικών εταιριών** είναι οι ακόλουθες: α) Στις προσωπικές εταιρίες απαγορεύεται η μεταβίβαση της εταιρικής μερίδας, ενώ στην ΕΠΕ επιτρέπεται αν δεν το απαγορεύει το καταστατικό. β) Στην ΕΠΕ για την πραγματοποίηση του σκοπού χρησιμοποιείται μόνο εισφορά σε χρήμα ή είδος, ενώ στις προσωπικές εταιρίες η εισφορά του εταίρου μπορεί να συνιστάται και σε προσωπική εργασία.

5. Υπερεθνικές και πολυεθνικές εταιρίες

Για την καλύτερη ανάπτυξη και εδραίωση του καπιταλιστικού συστήματος σε διεθνές επίπεδο, δημιουργούνται τα τελευταία χρόνια εταιρίες διεθνούς επιπέδου, δηλαδή **υπερεθνικές**, οι οποίες ρυθμίζονται όχι από το εθνικό εταιρικό δίκαιο αλλά από διεθνείς συνθήκες. Οι εταιρίες αυτές δρουν και έχουν έδρα σε πολλές χώρες. Η εισαγωγή του θεσμού της υπερεθνικής εταιρίας επίσημα δεν έχει γίνει στη χώρα μας.

Ακαθόριστης φύσης και έννοιας είναι οι λεγόμενες **πολυεθνικές** εταιρίες. Οι εταιρίες αυτές, για τις οποίες δεν υπάρχει ρύθμιση στη χώρα μας, είναι είτε ημεδαπές εταιρίες με δράση στο εξωτερικό, είτε αλλοδαπές εταιρίες με δράση στο εσωτερικό. Οι εταιρίες αυτές επειδή κινούνται σε διεθνές επίπεδο και ελέγχονται από ξένα κέντρα έχουν πολλές ευκαιρίες για την επίτευξη σκοπών που πολλές φορές είναι και αθέμιτοι.

III. Αξιόγραφα

A. Έννοια

Αξιόγραφο με ευρεία έννοια είναι το έγγραφο με το οποίο συνδέεται ένα δικαίωμα κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κατοχή του εγγράφου να είναι απαραίτητη για την άσκηση του δικαιώματος. **Αξιόγραφο με στενή έννοια** είναι έγγραφο η κατο-

χή του οποίου είναι απαραίτητη όχι μόνο για την ενάσκηση αλλά και για τη μεταβίβαση του δικαιώματος. Από τον ορισμό αυτό προκύπτει ότι «τα στοιχεία της έννοιας του αξιογράφου είναι το έγγραφο, το δικαίωμα και η σύνδεσή τους σύμφωνα με την αρχή της ενσωμάτωσης. Τα αξιόγραφα είναι κατ' αρχήν **έγγραφα**, δηλαδή δεν είναι δυνατή η προφορική κατάρτισή τους. Ως έγγραφο νοείται κατά κανόνα το ιδιωτικό έγγραφο. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή και η κατάρτιση αξιογράφου με δημόσιο έγγραφο. Τα έγγραφα διακρίνονται: α) σε αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία σκοπείται απλά η διευκόλυνση της απόδειξης του δικαιώματος στο οποίο αναφέρεται το έγγραφο, β) σε συστατικά έγγραφα των οποίων η σύνταξη είναι προϋπόθεση για τη δημιουργία του δικαιώματος, γ) σε έγγραφα νομιμοποίησης των οποίων ο σύνδεσμος με το δικαίωμα είναι τέτοιος ώστε για να απαλλαγεί ο αποδέκτης θα πρέπει να καταβάλει στον κομιστή του εγγράφου και δ) σε αξιόγραφα στα οποία το δικαίωμα συνδέεται με το έγγραφο κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η κατοχή του εγγράφου να αποτελεί πάντα ουσιαστική προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος.

Κύριο χαρακτηριστικό της έννοιας του αξιογράφου είναι η ενσωμάτωση του δικαιώματος στο έγγραφο κατά τρόπο ώστε η σύνδεσή τους να είναι απόλυτη και αδιατάρακτη. Το δικαίωμα που ενσωματώνεται στο έγγραφο μπορεί να είναι ενοχικό ή εμπράγματο.

Η ενσωμάτωση του δικαιώματος σε αξιόγραφο έχει τις ακόλουθες συνέπειες: α) Η κατοχή του εγγράφου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος, β) Η κατοχή νομιμοποιεί τον δανειστή να απαιτήσει εκπλήρωση και ελευθερώνει τον καταβάλλοντα στον κατέχοντα το έγγραφο οφειλέτη, γ) Δημιουργείται εξάρτηση του δικαιώματος από το έγγραφο και δ) Το δικαίωμα καθορίζεται από το κείμενο του εγγράφου.

B. Διακρίσεις αξιογράφων

Ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού του προσώπου του δικαιούχου τα αξιόγραφα διακρίνονται σε ονομαστικά αξιόγραφα, σε αξιόγραφα στον κομιστή ή ανώνυμα και σε αξιόγραφα σε διαταγή. **Ονομαστικά αξιόγραφα** είναι εκείνα στα οποία αποκλειστικός δικαιούχος, που μπορεί να ασκήσει το εκ του αξιογράφου δικαίωμα, είναι το πρόσωπο που κατονομάζεται σε αυτό. Για την άσκηση του ενσωματωμένου δικαιώματος, στην περίπτωση αυτή, απαιτείται η κατοχή και η εμφάνιση του εγγράφου. Η μεταβίβαση του ονομαστικού αξιογράφου γίνεται με εκχώρηση. Στα ονομαστικά αξιόγραφα τον κύριο λόγο παίζει η μεταβίβαση του δικαιώματος και όχι η παράδοση του εγγράφου. **Αξιόγραφα στον κομιστή ή ανώνυμα** είναι τα αξιόγραφα στα οποία δεν κατονομάζεται ο δικαιούχος, δηλαδή δεν αναγράφεται το όνομά του στο έγγραφο. Στα αξιόγραφα αυτά ο κάτοχος του τίτλου (ο κομιστής δεν είναι υποχρεωμένος, σε περίπτωση αμφισβήτησης, ν'

αποδείξει (μαχητό τεκμήριο υπέρ αυτού) ότι είναι δικαιούχος. Το εκ του αξιογράφου αυτού δικαίωμα μεταβιβάζεται με απλή παράδοση του τίτλου, όπως δηλαδή κάθε κινητό πράγμα. Η εκδοχή αξιογράφου στον κομιστή επιτρέπεται μόνον στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 68 του ν.δ. του 17-7-1923 “περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών” η έκδοση αξιογράφων στον κομιστή επιτρέπεται μόνον στην περίπτωση των τραπεζικών γραμματίων, των μετοχών ανώνυμης εταιρίας και του μη εν όψει ομολογιακού δανείου ανώνυμης εταιρίας, των τοκομεριδίων και των μερισματογράφων τους καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπει ο νόμος, όπως λ.χ. η έκδοση επιταγής στον κομιστή (βλ. άρθρο 5 εδαφ. 2 ν. 5960/1933). Τέλος, ο βασικός τύπος αξιογράφων στον κομιστή που ενσωματώνει απαίτηση είναι τα ανώνυμα χρεώγραφα τα οποία ρυθμίζονται στα άρθρα 888 επ. του Α.Κ. **Αξιόγραφα σε διαταγή**. Στα αξιόγραφα αυτά κατονομάζεται ορισμένο πρόσωπο ως δικαιούχος, όμως παρέχεται η δυνατότητα σε αυτόν να διατάξει την εκτέλεση της παροχής σε άλλο πρόσωπο που θα υποδείξει. Δηλαδή, με άλλα λόγια, δικαιούχος μπορεί να είναι όχι μόνο ο κατονομαζόμενος αλλά και πρόσωπο που αυτός θα υποδείξει. Τα αξιόγραφα αυτά μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση και παράδοση του τίτλου. Η έκδοση των αξιογράφων αυτών επιτρέπεται όπως και των αξιογράφων στον κομιστή, μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος (αρχή του κλειστού αριθμού των αξιογράφων σε διαταγή). Έτσι, σε διαταγή μπορεί να εκδοθούν μόνο εντολές πληρωμής εμπορών, χρεωστικά ομόλογα εμπορών, συναλλαγματικές, γραμμάτια σε διαταγή, επιταγές, αποθηκόγραφα, θαλάσσιες και χερσαίες φορτωτικές, ασφαλιστήρια, γεωργικά ενεχυρόγραφα και δελτία αεροπορικής μεταφοράς (βλ. άρθρο 76 ν.δ. 17-7-1923).

Γ. Τα σπουδαιότερα αξιόγραφα

1. Συναλλαγματική

Η **συναλλαγματική** που αποτελεί τον κλασικότερο τύπο αξιογράφου, είναι το αξιόγραφο που συντάσσεται κατά ορισμένο από το νόμο διαγραφόμενο τύπο και στο οποίο ενσωματώνονται μία ή περισσότερες υποχρεώσεις για πληρωμή. Με τη συναλλαγματική ένα πρόσωπο, ο εκδότης, επιτάσσει άλλο πρόσωπο, που καλείται πληρωτής, να πληρώσει σε ορισμένο τόπο και χρόνο ορισμένο χρηματικό ποσό στον κατονομαζόμενο δικαιούχο, δηλαδή τον κομιστή του εγγράφου (λήπτης). Τα **τυπικά στοιχεία** της συναλλαγματικής είναι τα ακόλουθα οκτώ ήτοι: α) η ονομασία “συναλλαγματική”, β) η απλή και καθαρή εντολή πληρωμής ορισμένου χρηματικού ποσού, γ) το όνομα του πληρωτή, δηλαδή του προσώπου που πρέπει να πληρώσει, και το οποίο από τη στιγμή που αποκτά αυτή ονομάζεται αποδέκτης, δ) ο χρόνος λήψης, ε) ο τόπος πληρωμής, στ) το όνομα του δικαιού-

